

Detenció d'un grup de suriencs antifranquistes el maig de 1946

Amadeu Olives

Aquesta és la petita història d'un grup de persones que, com tantes dones i homes del nostre país, van tenir la valentia d'intentar mantenir viva la flama de la llibertat en aquells anys de por i repressió del règim franquista. Ara es compleixen 60 anys d'aquells fets.

Un any després d'acabada la Segona Guerra Mundial les esperances d'una intervenció aliada que posés fi a la Dictadura del general Franco s'havien esvaït, tot i així el règim havia quedat aïllat en una Europa on la democràcia havia triomfat per damunt dels totalitarismes feixistes.

A Súria l'Ajuntament estava format per vuit membres, l'alcalde de Súria era en aquell temps Mateu Castellà Camprubí. El tinent d'alcalde, Josep Quinquer Guixé, havia estat escollit com a compromissari de l'Ajuntament en l'elecció de Procurador a Corts representant dels municipis de la província que se celebraria el dia 14 d'abril.

Feia algun temps que un petit grup de suriencs –militants de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya (JSUC) i simpatitzants d'altres opcions polítiques perdedores de la Guerra Civil i que s'havien organitzat creant un petit grup de resistents antifranquistes– duïen a terme petites accions com el repartiment de propaganda clandestina, tenien una ciclostil procedent de la JSUC de Terrassa i amb ella feien els fulls de propaganda.

El grup mantenia contactes entre ells passejant o reunint-se en petits grups als horts.

Un dia, Narcís Castells (mort recentment i del qual **El Salí** va publicar una entrevista el setembre del 2005), juntament amb altres membres del grup, feren una reunió en uns baixos del carrer Sant Lluís, allà, esperonats per l'èxit que havien tingut el setembre anterior amb la col·locació d'una bandera catalana a la Torre, decidiren posar-ne una de republicana al campanar

El campanar de l'església del Poble Vell on va penjar-se la bandera republicana, en una foto aproximadament d'aquella època, en què el torrent dels Galàpets (o del Pèlich, o del Pèlag) en primer terme, encara no era cobert

de l'església del Poble Vell. Alguns manifestaren el seu desacord, ja que –segons deien– això els posaria en evidència.

La nit del 13 d'abril, Castells, juntament amb Ave-lino Suarez, un asturià que feia temps que vivia i treballava a Súria, van anar cap a la carretera de Balsareny i a l'alçada de les Cases Noves van enfilear cap als

Foto d'una tarja postal editada per la Llibreria Roderigas de Súria.

Tractets, van baixar cap al Torrent del Galàpets, allà els esperava Juan Martínez, un noi menut i àgil, van pujar cap al Poble Vell, a dalt de tot del Campanar hi van col·locar la bandera republicana, davant per davant de la caserna de la Guàrdia Civil. Martínez coneixia molt bé la manera de pujar al campanar. L'església del Poble Vell estava en desús des del començament de la Guerra Civil i la teulada estava mig ensorrada.

Com moltes altres històries d'aquells temps foscos del franquisme desconeixem com es va produir la descoberta del grup de suriencs, el cert és que coincideix en el temps amb la detenció d'altres militants antifranchistes de poblacions de la província.

Va ser el maig de 1946. La Guàrdia Civil va procedir al registre d'alguns domicilis de la població i a la detenció de Castells qui des de la cel·la dels baixos de l'Ajuntament va poder avisar a Emilio Monfort, que passava pel carrer, Monfort ho va comunicar a Santiago Campo –membre també de les JSUC– que va fugir cap a Barcelona, on va viure en la clandestinitat durant força temps i que en comptades ocasions va visitar Sùria, sempre de nit per no ésser descobert.

També va ser detingut Eduardo Fenoy, de la JSUC i company de treball de Narcís Castells, ambdós treballaven al Cable (transport de material entre Cardona i Sùria per mitjà de vagonetes aèries).

Fenoy feia d'enllaç entre Sùria i Barcelona; els diumenges, per raons personals, baixava en tren fins a l'esmentada ciutat, en arribar a la Plaça de Catalunya entregava a un contacte que l'esperava un paquet, eren explosius que havien estat sostrets de la mina i que

eren utilitzats per fer alguns sabotatges en monuments o locals de la Falange.

Altres suriencs detinguts foren Albert Pelfort, Anselm Esquius, Pepet Sendre, Avelino Suárez, tots ells juntament amb els anteriors foren conduïts a Terrassa, primer van passar per un local de la Falange on van ser interrogats amb mètodes propis d'aquells temps, després van anar a la presó, primer a Terrassa mateix i després a la Model de Barcelona. Alguns hi van passar uns mesos, altres com Castells i Fenoy van estar-hi tres anys, al cap d'aquest temps van sortir-ne pagant una fiança.

Un altre integrant del grup, Joan Closa, va veure com un dia d'aquell mes de maig s'aproximava la Guàrdia Civil al seu domicili, va fugir-ne pensant que l'anaven a detenir, era una falsa alarma, a ell ningú no l'havia delatat i es va poder salvar d'anar a la presó.

Divuit anys més tard, cap al 1964, un veí de Sùria, Conrad Vilaseca, va ser aturat en un d'aquells controls que la Guàrdia Civil feia habitualment a tots els cotxes que venien d'Andorra.

Un cop passada la Seu d'Urgell, se li apropà un Guàrdia, en assabentar-se que els ocupants del vehicle eren de Sùria, els va dir que ell en tenia mals records d'aquesta població, que hi havia molt mala gent i eren molt rebels, llavors els va recordar el dia en què van penjar la bandera republicana al campanar i en com de malament ho havien passat per aquest fet.

L'Ajuntament feia arribar aquell mateix mes de maig un escrit al Governador Civil demanant-li que es dignés a traslladar al Cap d'Estat l'adhesió de la Corporació de la Vila.

P E I S S L.
PROJECTES ESTUDIS INSTAL·LACIONS SÚRIA SL.

CARRER BALMES Nº 4 (CAL TRIST)

TEL. 696 677 751 – FAX. 93 869 5929

E. MAIL: peissl@hotmail.com

ELECTRIFICACIÓ I CLIMATITZACIÓ

EMPRESA DE NOVA CREACIÓ AL VOSTRE SERVEI